

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԷՄՄԱ ԱՇՈՏԻ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

ԴՐՎԱԳՆԵՐ ՄԱՂԱՔԻԱ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՕՐՄԱՆՅԱՆԻ
ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՎ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

ԵՐԵՎԱՆ 2015

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԷՄՄԱ ԱՇՈՏԻ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

ՊՐԿԱԳՆԵՐ ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՕՐՄԱՆՅԱՆԻ
ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԻՑ

6832

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՏԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

131

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES

131

ԵՐԵՎԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
2015

ՀՏԴ 94(479.25)

ԳՄԴ 63.3(52)

Կ 755

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Կոստանդյան է.

Կ 755 Դրվագներ Մաղաքիա արք. Օրմանյանի կյանքից ու գործունեությունից - Եր.: Պատմության ինստիտուտ, 2015. – 341 էջ:

Աշխատությունը նվիրված է աստվածաբան, հայագետ, պատմաբան, բանասեր, հրապարակախոս, ազգային պահպանողական ուղղության հասարակական գործիչ Մաղաքիա արք. Օրմանյանի հասարակական-քաղաքական, մանկավարժական, գիտական, հոգևորական գործունեությանը: Գիտականորեն վերլուծված են մեծ գործչի հակակաթոլիկական գաղափարները, հայրենասիրական գաղափարներով տոգորված բանախոսությունները, պատմագիտական և մանկավարժական հայացքները: Ներկայացված է Օրմանյանի պատրիարքական գործունեությունը:

Նախատեսվում է պատմաբանների, մանկավարժների, կրոնագետների, մշակութաբանների, ինչպես նաև ընթերցող լայն շրջանների համար:

Գիրքը պատրաստված է տպագրության Մարինե Հարությունյանի աշխատասիրությամբ:

ՀՏԴ 94(479.25)

ԳՄԴ 63.3(52)

ISBN 978-9939-860-19-0

© ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՈՍՔ	3
ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ-ՏՊԱԳՐՎԱԾ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ	6
1. Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանյանի կենսագրությունը (համառոտ ակնարկ)	6
2. Մաղաքիա Օրմանյանի պատմագիտական հայցքները	29
3. Մեսրոպ Մաշտոցն ու գրերի գյուտը Մաղաքիա Օրմանյանի գնահատմամբ (գրերի գյուտի 1600-ամյակին)	41
4. Հովհաննես Օձնեցի կաթողիկոսը Մաղաքիա Օրմանյանի գնահատմամբ	52
5. Հայոց եկեղեցին, Մաղաքիա Օրմանյանը և օտարազգի գիտնականները	62
6. Нововыявленные архивные документы о Магакии Ормаяне	88
ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ - ԱՆՏԻՊ ՆՅՈՒԹԵՐ	100
1. Մաղաքիա Օրմանյանի բանախոսությունները	100
2. Մաղաքիա Օրմանյանը որպես Կարինի հոգևոր առաջնորդ	152
3. Մաղաքիա Օրմանյանն Էջմիածնի Գևորգյան ճեմարանի աստվածաբանության դասախոս	185
4. Մաղաքիա Օրմանյանի մանկավարժական գործունեությունն Արմաշի Դպրեվանքում	197
5. Մաղաքիա Օրմանյանի պատրիարքական գործունեությունը	229
ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	327
ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ	333
ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	337
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՍԿԶԲՆԱԴԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	337

ԷՄՄԱ ԱՇՈՏԻ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

ԴՐՎԱԳՆԵՐ ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՕՐՄԱՆՅԱՆԻ
ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԻՑ

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ա. Մարանգոզյան
Տպագրիչ՝ Լ. Մուրադյան

Ստորագրված է տպագրության 09.10.2015 թ.
Տպաքանակը՝ 150 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>